

KAKO OBOGATITI DJETETOV RJEČNIK

Kada je o razvoju djetetova rječnika riječ, većina roditelja posjeduje prirodnu intuiciju, i ne trebaju im upute i priručnici. „Metoda“ koju koristi majka ili otac prirodan je dio intuitivnog roditeljstva. Savjeti koje navodim, tu su samo da daju poticaj i malo raznovrsnosti onome što već vjerojatno činite.

Zajedno gledajte slikovnice i pričajte. Ovo je jedan od glavnih načina pomoću kojih djeca povezuju riječi i predmete. Kako dijete napreduje, možete odabrati sve poticajnije slikovnice i navoditi dijete da se prisjeća tako da pokazujete u ilustracije i pitate: „Što je ovo?“ Pokažite cijelu stranicu punu likova i pitajte: „Gdje je lopta?“ Predmete iz slikovnica povežite istim predmetima u stvarnosti. Kada pokazujete na drvo u slikovnici, pokažite i na stvarno drvo u parku. Vaše će dijete razviti mentalnu sliku onoga na što se odnosi naziv „drvo“.

Riječ ili gestu proširite u zamisao. Na primjer, ako vaše dijete postavi pitanje: „Što je to?“ i pokaže na pticu, odgovorite mu: „To je ptica“ i dodajte: „A ptice lete nebom“. Osim što ste mu odgovorili na pitanje, pružili ste mu i zamisao povezanu s određenom riječi. Što je moguće više predmeta i osoba obilježite imenom. Tako djetetu olakšavate sustav mentalnog arhiviranja naziva predmeta.

Igrajte igre riječima, taktilne i didaktičke igre. Tako učenje govora postaje zabavno. Djeca vole igre s vlastitim dijelovima tijela, i nakon nekoliko otpjevanih i odigranih stihova „Gdje su tvoje ručice, gdje su tvoje nožice“, brzo nauče što su im ruke i noge. Za poticanje učenja značenja gesti i znakovitih riječi vrlo su korisne ritmičke igre koje se sastoje od brojenja i igre prstima, poput: „Jedan dva, jedan dva, ide mali Ivica“. S vremenom će dijete samo moći otpjevati pjesmu nakon što vi otpjevate prvu riječ.

Govorite o onome što radite. Prethodnih ste mjeseci vjerojatno opisivali svaki korak dok ste djetetu mijenjali pelene. Sada je jednostavno mehanički mijenjati pelene i kupati dijete bez previše pričanja. Ali ipak nastavite čavrljati: „Sada podigni ruku... sada peremo ručice...“ i tako dalje.

Govorite u pitanjima. Čini se da djeca uživaju u modulacijama i intonacijama vašega glasa prilikom postavljanja pitanja. Pitanjem dajete do znanja da očekujete nekakav odgovor, i to očekivanje dijete u pravilu ispuni.

Nemojte prečesto nepovezano čavrljati. Dijete će vas isključiti. Radije govorite polako, jednostavnim rečenicama uz učestale stanke kako bi dijete imalo vremena razmisliti o porukama.

Djetetu dajte izbore. „Elena želiš li jabuku ili naranču?“ Tako ga potičete na odgovor i donošenje odluka.

Dijete gledajte u oči i oslovite ga imenom. Ako dijete možete gledati u oči, možete zadržati i njegovu pozornost. Sposobnost gledanja drugih u oči bez nelagode vježba je koja obogaćuje govor, a vašem će djetetu koristiti čitav život. A oslovljavajući dijete imenom kada mu se obraćate, učite ga vrijednosti osobnog imena, i time dajete vrijednu poduku iz ponašanja. Tako uči koristiti osobna imena kada se obraća drugima.

Budite blagi kada ispravljate djetetov govor. Upamtite da je najvažniji cilj djetetova govora priopćavanje zamisli, a ne riječi. Do druge godine života većina djetetova govora može biti nerazumljiva. To je normalno. Za neku djecu je važno da budu djeca, da brbljaju i iskušavaju zvukove, a da ih osobe sa strane ne ispravljaju. Ta djeca jednostavno pohranjuju slušne slike koje će iznenada izbiti u bujicu razumljivih riječi u dobi od oko dvije godine. Ako osjećate da vaše dijete ima poteškoća s određenim riječima, posebno se potrudite da sami često ponavljate te zvukove i iskoristite djetetovu želju da vas oponaša. Ispravljajte tako da ponavljate, a ne da posramite dijete. Upamtite da je govor vještina u kojoj treba uživati, a ne zadatak koji treba svladati. Što više vaše dijete uživa sporazumijevajući se, bolje će učiti govoriti.

Literatura: Dr. William i Martha Sears; *Njega djeteta*

Julija Biškup, odgojitelj